BOLAJAK OQITUVCHILARNI DARS JARAYONIDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHGA ORGATISH

Mahmudova Dildora
Qo'qon DU Pedagogika kafedrasi o'qituvchisi

Annotatsiya: *Mazkur maqolada bolajak oqituvchilarni dars jarayonida pedagogik texnologiyalardan foydalanishga orgatish va talimda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishning mohiyati va talim sifatini oshirishdagi orni, hamda ahamiyati yoritib berilgan. Shuningdek, mazkur maqolada talim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qollash samarasi haqida fikr yuritilgan va oliy talim muassasalarida ta'lim jarayoniga yangicha yondashish borasida takliflar berilgan.*

Kalit so'zlar: *innovatsiya, pedagogik texnologiya, ta'lim sifati, mutaxassis, innovatsion yondashuv.*

ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ УРОКА

Аннотация: В данной статье описывается роль и значение обучения будущих учителей использованию педагогических технологий в ходе урока и использованию инновационных педагогических технологий в образовании и повышении качества образования. Также в данной статье рассматривается эффективность использования инновационных педагогических технологий в образовательном процессе и предлагаются предложения по новому подходу к образовательному процессу в высших учебных заведениях.

Ключевые слова: инновация, педагогическая технология, качество образования, специалист, инновационный подход.

TRAINING FUTURE TEACHERS TO USE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE LESSON PROCESS

Abstract: *This article describes the role and importance of teaching future teachers to use pedagogical technologies in the course of the lesson and the use of innovative pedagogical technologies in education and improving the quality of education. Also, this article discusses the effectiveness of using innovative pedagogical technologies in the educational process and offers suggestions for a new approach to the educational process in higher education institutions.*

Keywords: *innovation, pedagogical technology, quality of education, specialist, innovative approach.*

Kirish. Hozirda ta'lim texnologiyasi yordamchi vosita bo'lib qolmay balki, o'quv jarayonining rivojlanishida katta rol o'ynab, uning tashkiliy shakllari, metodlari, mazmunini o'zgartiradigan yangi sistema deb tushunilmoqda. Bu esa, o'z navbatida, o'qituvchi va o'quvchining pedagogik tafakkuriga oz tasirini korsatmoqda.

Pedagogik texnologiya talim va tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qolash, texnologik yondashuv asosida talim va tarbiya jarayonining samaradorligini oshirish muammolarini organadi.[1].

Innovatsion talim jarayonida qollaniladigan texnologiyalar innovatsion talim texnologiyalari yoki talim innovatsiyalari deb yuritiladi. Oqituvchi innovatsion texnologiyalarga asoslanib darsni tashkil etar ekan, turli texnik vositalardan ham (kompyuter, proyektor, elektron doska va hokazo) foydalanishi, interfaol metodlar asosida dars otishi ham mumkin. Oqituvchining faoliyatida innovatsiyalar qanchalik kop bolsa, mazmun shunchalik oshadi. Talimda innovatsion texnologiyalar va interfaol metodlar haqidagi tasavvurlar barqaror va mukammal shaklga ega emasligini ham etirof etish lozim. Har bir oqituvchi talimda individual ravishda yangilik kiritishi mumkin. Oz fanining mazmunmohiyati, mavzulari, shu sohadagi yaratilgan ilm-fan yutuqlari va innnovatsiyalar haqida yangi malumotlarni organgan holda oqitish jarayonida ularni qollab, misollar keltirib, talimda yangi metodni yaratishi, hamda shu asosida dars otishi mumkin. Innovatsion texnologiyalar oqituvchi oz faoliyatidan qoniqmasligidan kelib chiqadi, uni yaxshilashga doir yangilik kiritishga harakat qiladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Innovatsion pedagogik texnologiya - bu oquv jarayonini zamonaviy tashkil etish tizimi bolib, u talimning zaruriy sifatini taminlaydi va jadallashgan ilmiy-texnik taraqqiyot talablariga javob beradigan, talim shakllarini takomillashtirish vazifasini kozlagan oqitish jarayonlarini texnika va inson omillarida, ularning birgalikdagi harakatlari vositasida yaratish, tadbiq etishning izchil metodidir. Talim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish davr talabi bolib hisoblanadi.

Talim jarayonida yangi innovatsion texnika-texnologiyalardan foydalangan holda dars otish, sonngi texnikalar bilan jihozlangan laboratoriya xonalaridan foydalangan holda mashgulotlar otkazish, mutaxasislik boyicha, masalan kimyo sohasidagi songgi innovatsiyalar haqida malumotlar keltirib, jahon tajribasidan namunalar keltirib otish talabalarni yangilik yaratish ruhida tarbiyalashga turtki boladi

Muhokama va natijalar. Oqituvchi innovatsion texnologiyalarga asoslanib darsni tashkil etar ekan, turli texnik vositalardan ham (kompyuter, proyektor,elektron doska va hokazo) foydalanishi, interfaol metodlar asosida dars otishi ham mumkin. Oqituvchining faoliyatida innovatsiyalar qanchalik kop bolsa, mazmun shunchalik oshadi. Talimda innovatsion texnologiyalar va interfaol metodlar haqidagi tasavvurlar barqaror va mukammal shaklga ega emasligini ham etirof etish lozim. Har bir oqituvchi talimda individual ravishda yangilik kiritishi mumkin. Oz fanining mazmun-mohiyati, mavzulari,

shu sohadagi yaratilgan ilm-fan yutuqlari va innnovatsiyalar haqida yangi malumotlarni organgan holda oqitish jarayonida ularni qollab, misollar keltirib, talimda yangi metodni yaratishi, hamda shu asosida dars otishi mumkin. Innovatsion texnologiyalar oqituvchi oz faoliyatidan qoniqmasligidan kelib chiqadi, uni yaxshilashga doir yangilik kiritishga harakat qiladi.

Malumki, har qanday texnologiya talimning yangi mazmunini shakllantiruvchi talim tamoyillariga asoslanadi va talim oluvchi shaxsini tarbiyalash, unda mehnat va muayyan yonalishlarda kasbiy konikmalarni hosil qilishga yonaltiriladi. Talim jarayonining faol subektlari oqituvchi va oquvchilar bolib, ularning hamkorlikdagi faoliyatlari muayyan mavzu (yoki fanlar asoslari) boyicha kam kuch va vaqt sarflangan holda nazariy va amaliy bilimlarni chuqur ozlashtirish imkonini beruvchi jarayonning umumiy mohiyatini tavsiflaydi.

Oqituvchining faol, samarali faoliyat korsatishiga yonaltirilgan talim jarayonining metodik ishlanmasidan farqli ravishda, talim jarayonini faollashtirish va jadallashtirishga yonaltirilgan pedagogik texnologiyalari talim oluvchilarga qaratiladi, shuningdek, ularning shaxsiy va oqituvchi bilan birgalikdagi faoliyatini hisobga olgan holda oquv materiali ozlashtirishga sharoit yaratadi, talim-tarbiyasi butun mashgulot davomida oquvchilarning faolligi va qiziquvchanligini muntazam ravishda rivojlantirib borish maqsadini kozda tutadi, oquv omillarini yaratishga asoslangan pedagogik texnologiya talablarini oquv yoki ishlab chiqarish faoliyatiga tezkor jalb qilish imkonini beradi. Aks holda, zaif, etarli darajada tushunarli bolmagan yoki aniq natijani kozlanmagan topshiriqlar mashgulotning samarasiz yakunlanishiga olib kelishi mumkin.

Xulosa. Innovatsion usullarda dars otish jarayonini, yani zamonaviy pedagogik texnologiyalarni boshlangich talim davridan boshlab tashkillashtirish talim tizimida yuqori samara beradi. Bu degani, boshlangich talim umumiy orta talimning poydevori hisoblanadi. Ana shu poydevorni mustahkam tarzda bunyod etish kelgusi davrlardagi talim jarayonlarining otilishida ham qulayli yaratgan boladi. Oz-ozidan kelib chiqadiki, boshlangich talimdan boshlab tashkil etilgan pedagogik texnologiyalar talimning keyingi davrlarida tshkil etilishida birinchi bosqich vazifasini otaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Khodjamkulov, U., Makhmudov, K., & Shofkorov, A. (2020). The Issue of Spiritual and Patriotic Education of Young Generation in the Scientific, Political and Literary Heritage of Central Asian Thinkers. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24(05), 6694-6701.

2.Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Talimda innovatsion texnologiyalar (talim muassasalari pedagog-oqituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). T.: Istedod, 2008.-180 b.

3. Ishmuhamedov R.J, Abduqodirov A., Pardaev A. Tarbiyada innovatsiontexnologiyalar (talim muassasalari oqituvchilari, tarbiyachilari, guruh rahbarlari uchun amaliy tavsiyalar). T.: Istedod, 2010.-140 b